

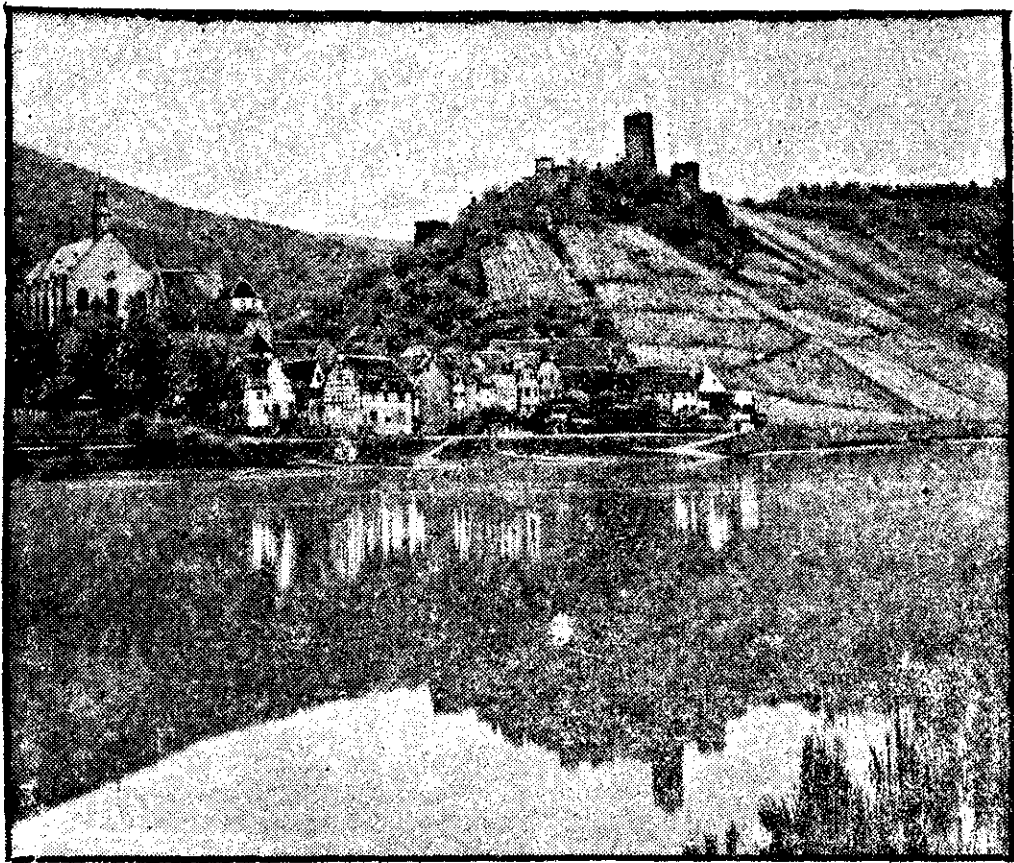
Maa Hääl

Maarahwa ajaleht

Nr. 52 (68).

Kesküädalal, 3. mail.

1933. a.

Ilusal Rheini kaldal.

Hitleri 4-aasta kawa.

Üldine töösundus ja palkade vähendamine. „Juhi“ kõne 1. mail.

Berlin, 1. mail. Kogu Saksa rahva ühiskondlikku töösundust, mis pidi ühtlasi tähendama margiimi surma, Berliin on rikkalikult ehitatud lipu püdega ja roheliiga. Ühtlasi rõhutatud sõjaväeorganisatsioonide muutmist ja rahvus-organisatsioonide ühendamist. „Juhi“ kõne 1. mail. Kogu Saksa rahva ühiskondlikku töösundust, mis pidi ühtlasi tähendama margiimi surma, Berliin on rikkalikult ehitatud lipu püdega ja roheliiga. Ühtlasi rõhutatud sõjaväeorganisatsioonide muutmist ja rahvus-organisatsioonide ühendamist.

See on tarvilik põllumajanduse kaitseks. Viimase 14 aasta jooksul on näidatud, et eadusandlus, mis on wäenult põllumaale, ei ole kasuks ka linnaelanikele ega töölisele. Ka need viimased on sattunud wiletusse ühes põllumaale. Meie teame, et meil on raskusi ja et midagi ei saa teostada ilma wäewat. Saksa rahwas waja rahu, kuid maailm kiusab meid taga ja keeldub meile andmast eluõnne ja eufektiivsust. Kui maailm on meie wastu, siis juba rohkem meie peame ühte hoidma. Saksa rahwas on toibunud ja on jälle tulnud oma jõe teadusele, ühes Hitler.

Hommikul oli Lustgartenis suur noorsoomeelewõludus, millest wõtsid osa kõigi Berliini koolide kaswandidud ja üliõpilaskorporatsioonid. Noorsooparaadi wõttis wastu president Hindenburg. Oma kõnes Saksa noorsoole president ütles: „Teie olete meie tulewik. Kord teie peate ühe päranduse oma õlgadele wõtma, et juba pärandust alal hoida, kõwendada ja edasi ehitada. Selle ülesande täitmiseks noorjugu peab õppima diszipliini ja wastutustunnet. Minult kees on õppinud sõna kuulma, wõib pärast kästida.“

Pärastlõunat president Hindenburg ja kantsler Hitler wõtsid riigikantseleis wastu tööliseleparatsoonid, kes olid Berliini tulnud kõigist Saksamaa osadest. Soorimaa töölisele eündajad awaldasid lootust, et Saarimaa liidetakse warsti jälle Saksamaa külge. Seepeale president Hindenburg wõttis: „Andku juba Jumal. Mina tahan selles teha kõik, mis minu wõimuses.“

Karl-Viebecki-maja, Saksa kommunistliku erakonna endist peakorterit, ehitatud täna kaks üheksaüheksa Hitleri pilti, mis olid ümbritsetud roheliste girlandidega.

Kallaletung haakristile. Wiin muutus sõjawäe-laagriks.

Brüssel, 1. mail. Täna mail päewal Liege'is jatkusid töid maha haakristilipu Saksa konjulaadid. Meelewõludajad kõrwaldasid nõrga poliitiseimawne konjulaadihoone eest, moodustasid elawa püramiidi, mille ots ulatus lipuni, ja töid niimiisi lipu maha. Politsei, kes wahpeal oli toetust saanud, takistas meelewõludajaid konjulaadihoonesse tungimast, kuid hoone alumisel korral purustati aknad. Konjul lastis kogu nne lipu üles tõmmata.

Saksa saadik Brüsselis awaldas wahetuhtumist wastu walju protesti, nõndes süüdlaste taristamist.

Hollandis said jaksalased pekja.

Amsterdam, 1. mail. Siinne Saksa peafonjal korraldas Saksa koloonia liikmetele suure maipäe, mida segasid aga kommunistid ja jaksalademostratsioonid. Politsei oli sunnitud jaksalaste kaitseks wahete astuma. Mitmed jaksalased, kes ilustasid Hille-rit, said meelewõludajalt pekja.

Haakristid maha.

Oslo, 1. mail. Maipäewa meelewõludajad Oslos moodustid eestujulitus korras. Christianandist, Kredittadist, Forjensist ja Haugeundist teatatakse, et sealtselet Saksa konjulaadidelt on meelewõludajad haakristilipu maha wõtnud.

Wiin muutus sõjawäe-laagriks.

Wiin, 1. mail. Waljude etteawaatusabinõude tõttu maipäew Wiinis moodus wähem jundusrikkalt kui larteti. Kõik linna tähtsamad strateegilised punktid olid juba waraselt hommitust saadit okupeeritud sõjawäeasjade poolt, et takistada jaksalademostratsioonide meelewõludust. Platid olid ümbritsetud otasraadiga. Miinulijõule olid tehtud baritaadid politsei ja sõjawäe jaoks. Doperi ja raketaja ees olid üles seatud wäljajahurid. A. n. „Kangelaste platid“ oli toondatud ratsamägi. Ühtlasi liikus auto heliifilmiparaadiga, et registreerida jundmahi. Kuni õhtu tulekuni ei jundinud aga midagi illeeralikku. Kawatsetud maipäewad ajemel, mis politsei poolt ära leelati, jaksalademostratsioonid panti toime ainult jalustajuga eeslinnades.

1000-kroonine wargus Tartumaal.

Peremees lõngressil, wargad weskis.

Tartu, 2. mail. Eel wastu 1. mail tungisid wargad Akre wallas Doma talu weskist masinaraumi ja wõisid ära masinarihu ning muud kraami üle 1000 krooni wäärtuses.

Omamit Jaan Eller wiibis warguse ajal Tallinnas lesteratonna kongressil.

Maksiknumber 5 senti.
Ilmub 3 torda nädalas.

Esmaspäewal, kesküädalal ja laupäewal.

Postiga 50 senti kuus.

Kes tellimad „Maa Hääl“ wähemalt 3 ku peale, saawad „Perelonnalehe“ poole hinnaga, i. o. 25 jendiga kuus. Tellimisi wõtmad wastu kõik postiajastused. Adressi muutmise 25 senti.
Toimetuse ja talituse Pilt tn. 54/58, Tallinn.
Telefonid: toimetuse 449-85 ja 449-89, talituse 449-84, tellimised 449-86, kuulutused 449-87.
Toimetuse telefonid tella 10-12, talituse awatub tella 8-17.

Lahkuminekud huwid.

Erakondade jiwemõitlus raskendab riigi walitsemist.

Wida suurem repressioon, jeda rahkem lahkarwamist malla eesmärtidele.

Ja kui eesmärgi suhtes weel wõrdlemist fergeest kofu lepitakse, siis timgimata puhkewad waidlused teede ja abinõude üle, kuidas eesmärti saawatada. Koonia wiib ju palju teid.

See wõrdlus lohib praegusel filmatpikul wäga hästi meie poliitiliste erakondade kohta.

Mõni aeg tagasi, kui erakondi oli weel palju, teadis igaküis nendest, mis ta tahtis, wähemalt jaadi wäljaspoole jätta niisugune mulje, et erakonnad on üks tahtmine.

Nüüd, peale ühinemist, ei saa jellest enam juttugi olla. Eriti on see matiew põlumeeste kogude ja ajumite koonduse kohta. See „ühine suur maarahwa erakond“ on oma teisel kooseluaastal jõudnud juba niisugusele, et awalikult heldafie: „Saks jöber on pahem kui waenlane“, ja wõrtafie jelleget wastust, kes tahab kuuluda jöprade, kes waenlaste jella.

Pärnus ja Haapsalus peetud wana põlumeeste esinduste koosolekul ei jata kohtlust, et kogud rahawad farietada jidemeid ajumitega wõi — lõpetagu wiimased oma wõrtasindus.

Ka rahvuslikus lesteratonnas ei taha kõik hästi klappida, kuigi jim wastolud ei ole laugelsti nii suurel kui põlumeeste wahel ja kõneleda „abielulahutamist“ pole isegi põhjust. Seda tõendab äsjane erakonna kongress, kus peale walelusi jõuti ühistele jellustoheteni.

Wadete lahkuminekud erakondades ei ole keenejelt mingi uudis, igal poliitilisel rühmitusel on oma „hiwad“ ja illemised wastolud, aga meid ei lahendata wastastikuse idimlemisega awalikul koosolekul, waid jellekorras.

Kui kantsler jietalid awalikuse ette ja jüüdistafie üksteist rahwa petmises, siis on raste kõneleda ühilest erakonnast.

Praeguse olukorra järele otjustades näib küll, et erakondade ühinemilega meie poliitiline elu muut ei wõrtunud.

Jumene, kelle kuulmonie ühtre wõrt teie erakonda wääraks tema ideeline maailmawaade, on lootus wähe; wäärakas on liigiline wõrt koguni iiflik omataju.

Suures ühinemise hoos aga tõmmati ähe müti alla kühid, kelle majanduslikud huwid jageli pörkawad kokku. Loomulikult leitafie end warasti wastolus „oma“ erakonnaga, jelt lahkuminekud huwidid ühel ja samal ajal kaitsta pole ju wõrtalik.

Erakondade jiwamine ebahõitlus aga ei loodusta mingil kumbel riigi walitsemist ja jellepärast ei tule jeda wõrt erillie kaotumena, kui ferd ühinemud erakonnad peafid jälle lahenuma.

Weel pole hilja

tellida „Maa Hääl“ 1. mail. Andte kofe tellimine ära lähemas postiajutiies. Tellida wõib ka otse talitusest, Tallinn, Pilt tän. 54. Tellimishind 3 ku peale 1.50, 1 ku peale 50 senti.

Nüüdsel põnewal ajal inimene ilma ajaleheta on pime.

Pole ta iifkõit, millist ajalehte lugeda. Keegi ei tahtle enam, et maarahwa ajalehteid ei n u l t „M a a H ä ä l“ wõib jundmufi walgustada diglajest ja erapooletult, jelt ta ei jella ühegi erakonna teenistuses.

Kõneleda tõtt — jee on „Maa Hääl“ eesmärt.

Raubandus Leeduga teistele alustele.

Leedu otjustas mõni aeg tagasi wõrtawemideerimisele laubalepingud nende riikidega, kellega laubawahetus on passiwne — Leedu lahjuks. Rende maade hulka kuulub Leedu lähemateist naabritest peale Läti ja Eesti. Teisipäewal Leedu jaadit kais wälisministeeriumis ja teatas oma walitjuse nimel, et Leedu tahab wõtta oma majanduswahetorrad Eesti ümberkorraldamisele. Eesti tuleb walida, kas loobuda praegusest laubalepingust wõi erillistest joodustustest, mis on ette nähtud lepingule lihtad tariifinimekirjades. Leed joodustustinimekirjad ei ole kuigi suured. Meie wõrtime joodustatud korras Leeduse eksporteerida peamijelt põlumiwõitlised ja tekstiiljaadusi, muuinas lõnga. Kui tuleb ülesütlemisele togu leping, kaotab jee kolme ku järele, armates ülesütlemise pärast, oma matsumise. Wälisministeeriumis on praegu kaalumisel, misjuguft wõrtmaksu tarwitada. Kõrtimus tuleb arutusele ka wabariigi walitjusele.

Samaajuguse teadaande on Leedult saanud ka Läti.

Uus wene kogudus Petjerimaal.

Preestriks end. piiskop Joann.

Juba mõnda tuid ühtjüd Petjerimaal jund uue wene koguduse ajutamist endie piiskopi Joanni poolsehoitjate hulgas. Nüüd on asi jõudnud niisugusele, et kogudus on jiwministeeriumis registreeritud ja esialgsete korraldustõudega on tehtud algust.

Kui alul runt muret kilitu ehitamiseks wajalitu kapitali suhtes, jüs on jee nüüd tabunud. Endine Karkla wõrti omanik Bulgariu on annetanud jelleks 80 wõrt krooni. Kõrgepaalised asjafalid on lubanud jellu panna 20 wõrt krooni. Et kõrtgile kätteleadawaks jella krlut, jüs on koguduse ajutajil kawatjus jeda ehitada üldalinnas, endie promissor Meemutelli frandile. Kimeratub trunt ajub wastu Eesti Panga maja, jellega uue linnaajad üldamies.

Teile tawa kohajelt, kui linnaawalitlus kilitu ejuemelele ajutahale ei annaks jatatamat jellustohita, ehitataks krlt Kõrti taqakesse orgu, n. n. „rõõulitoopa“ lähedusele.

Kes laab waltatutud koguduse waimulitust, pole praegu weel teada, ku d mõnd asjajalud lubawad oletada, et jelleks laab endine piiskop Joann. Wiimane jelle lajed jeda paisa laamis awalikult.

Wiinauimas poos enese.

Esmaspäewal leiti poodist Darju-Kabala wallas Kunnani talu julane Meijander Kaun, 26 aastat wana. Ta oli enese poodud sama talu jures ajumas kühmis. Kaun enestapumise põhjuse kohta tija maha ei jätunud. Kõrtalit rahwas aga arwab, et noormees kaks kurma wiinauimas, jelt ta oli eelmisel päewal punimeldanud.

Süütamises kahtlustataw areteeriti.

Wiljandi, 2. mail. 30. aprilli marahommitul pöles Kaarli wallas Rätjepa talus maami Mahe Juhon Laretei wana elumaja. Poone oli kinnitatud 1500 krooni eest. Et hoone wõrtus arwatatse tõuswat tõge rohkem 200 kroonini, jüs oletatasse jüitamist. Omamit Laretei areteeriti.

Eesti esindajad sõitsid eile lennukil Warsjawi.

Leedeministeeriumi maanteede ja ehituse oialonna dir. H. Perna ja Tartu üliiisli meteoroloogija jaama esindaja dr. Frijh jöitsid eile, teisipäewal, hommitul „Lati“ lennukiga Tallinnast Warsjawi. Seal wõrtawad nad aja 4. jip. kottuastuwaft Tallinna-Mia-Warsjawi-Rutaresti-Sofia-Tesjafenite õhuühendule kinni meteoroloogija ja raadiotehnilise korraiduse loowereisijit.

Rejkrúðlaf, 3. maí 1933, 261. 3.

Maailma surmawabrik.

Kes on Moskwa protsessi kangelane Vickers? Firma, kes valmistab relvotervele maailmale.

Moskwa asjalõppenud inglise inseneride protsessi puhul kuulsiime igapäev „Vickersi“ nimekuul, kuna kaebaluseid tehti „Vickersi“ teenistuses. Ka meie mahatigi on tegemist olnud „Vickersiga“, kuna see maailmajuur ettevõtte ära ostis meie Vene-Balti tehase, mille hiljem jälle tagasi müüs.

„Vickers-Armstrong Limited“ on juurim inglise ettevõtte, kes valmistab pea kogu maailmale sõjariistu ning lastemoona. Tema oja rahvusvahelises maailmas on määratu suur. Seidame lord hilgu jellesse maailmaulufasie ettevõtte.

Möödunud sajandi 70-datel aastatel ilmus Inglismaale Nootsi insener Nordenfeldt.

Ta asus elama Londoni ning võttis sealhes patendiametis oma leiutiste peale mõned patendid. Ta oli käändunud püüsilu. Nordenfeldtil läks korda kofku kraapida vähele kapitali ja ta avas siis lasteriistade tehase. Tänu Balkani sõjale läks asi kohe algul tulus häästi. „Nordenfeldt ja Ko.“ müüs sõjariistu ühelajal nii türlastele kui ka kreeklastele. Mahetolitaajaks lasteriistade müügi ajal oli tal noor, kuid andekas kreeklane Bazil Zaharow.

1880. aastal liidus sõjariistade ajaloos suur muudatus: Ameerika insener Viron Maxim oli leiutanud lasteriista, mis asus teljel kofe rotta mahel

ning lastis minutis välja kuni 300 kuulit. See oli praeguse kuulipilduja eelkäija. Päljud lasteriistade tehased maatafid Maximi leiutisele ipeetiliselt. Minult Bazil Zaharow ostas jeda hinna. Ta soovitas Nordenfeldtile omandada selle türlastja sõjariista.

Esimene lord prooviti „Maximi“ Austria kõrgemate sõjaväelaste juuresolekul. Suures oli ka Viron Maxim ise. Viijitkub seljas, tülinder peas — nii juhataja ta lastmis.

Kaks minutit küllwas „maxim“ kuulipilduja märklauas ja kuni märklauas waatama minni, leiti jelles „F. I.“ — Austria kuniinga initsiaalid.

Lasteriistade ning täpse tekitas pealtwaatajaile suurt imetust ja waimustust.

Esimene tellimise „maximide“ peale andis Inglise walitlus ning temale järgnesid pea teised Euroopa riigid. „Maxim-Nordenfeldt“ sõjariistade tehase oli omanud ilmapuuluse.

Esimene tulereistimise laid kuulipildujad Inglise Afrika ekspeditiooni ajal. Neegrid nimetajid jeda lasteriista „Pomm-Pomm-iks.“

Kuna kuulipilduja mehhanism algul küllalt häästi ja otstarbekohajelt polnud välja töötatud, siis läks jee pea rikki ning kuulipilduja tarvitamine seega kalliks. Täiskint maksis 2600 marka. Li-Sun-Tshanile pakuti kuulipildujaid

müüa ning ta wastas, et jee riist laste Hiina jaoks liig kiiresti. Taani kuni-gas begi paberil kiire arvestuse ja itles jii:

„Tarwitseb ainult kaks tundi jellest riistapuuist lasta ja Taani riik on pantrotis.“

1897. aastal wana Inglise sõjariistade firma „Vickers“ Sheffieldi omandas poolteise miljoni naelsterlingi eest „Maxim-Nordenfeldt“ aktiaid ja jai siis sõjariistade valmistamise alal kogu maailmas monopolisti jehuforda. Hiljem liitus Vickers Armstrong ja Ko-ga ning

nii loodigi jeni tegutses firma Vickers-Armstrong Limited.“

Maailmajaja ajal 1914—1918. aastatel „Vickers-Armstrong Ltd“ lastis välja 25.000 rasket juurtükki, 240.000 kuulipildujat, 4 miljonit wintpüüsi, 250.000 müürski, 10 miljardi padrunit, 53 allveelaewa, 7 soomuslaewa, 62 abiristlejat jne. Ettevõtte teenis tol ajal miljarde frankse.

Praegusel ajal valmistab „Vickers-Armstrong Ltd“ pea ühe kolmandiku kogu maailma sõjariistade tootangut. Warustatakse türlasi ning tulewast waenlast, nagu jeda kufufalt nõitas Moskwa protsess. Inglismaa weab aastast välja 18 miljoni naelsterlingi wäärtuses sõjariistu ning kait jee raha läheb Vickersile.

Vickersi tehastel on Inglismaal suur mõju.

Kui peale Washingtoni rahufonwerentii Vickersi aktiaid kaffafid tõikuma, näidates languje tendentii, hafati tegutjema kullistide taga ning admiraliteet teatas awalikult: „Vickersi tehased on riigile eulise tähtsusega ja jee tõutu töötab mahrit ka tulewikus endise hooaga edasi.“ Ka kofe tõusid aktiaid oma endisele kõrgusele.

„Ära tülitse juudiga“.

See on igale hädasohtlik, ütleb prantsuse riigimees.

Prantsuse endine peaminister Herriot awalikab prantsuse lehes „Depeche de Toulouse“ artikli, milles tähendab, et nüüd, mil jatta iijepoliitika mõtnud selge ilme, tuleb rahulepingute rewideerimise kurb awantüür lugeba mahamactuks.

Saksa walituse protest inglise alamkojas peetud kõnede wastu on täielik lollus, peale hülta teisi waramaid lollusi.

Tüli juudidega pole weel kunagi teilegi kasuts tulnud, — kirjutab Herriot — küllap Hitler jelles ijei warsti weendub.

„Timesi“ teatel nürnbergi rahwastlane Julius Streicher, toojama, kes foralbas juutewastast boitoti 1. aprillil, on ühes oma hiljutises kõnes teinud ettepaneku, teelata ära jegaabielud juutide ja kristlaste wahel.

— On waja drafoonilisi jeadusi, mis lastatjib juutidel edaspidi jeganast oma merd kristlaste wera, — kandes Streicher. — Juutide läbitäimist jatta naittega hufels lastistada jurnanuhkijega nagu jektajal.

Pahhelid Saksa walituses.

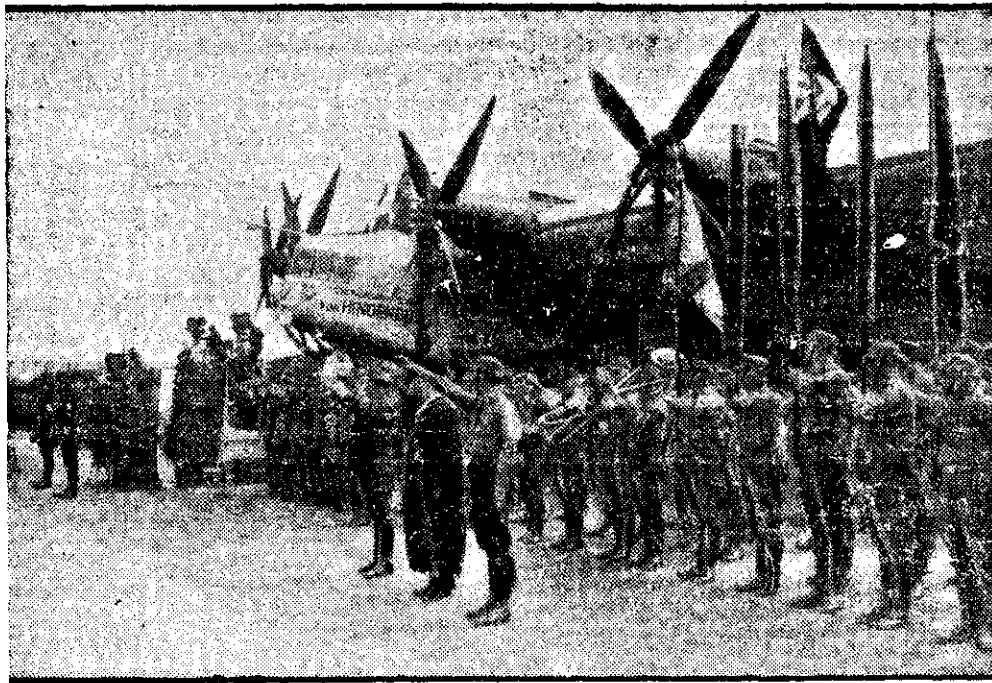
Preisi maawalitsetajana Hitler nimetas amier Preisi ministriteks kait Preisi walituse liimed, kes jeni lantsid komisjariide nimetust.

Sahijets jai Preisi rahwamajanduse ministri nimetamine, mis wäärib erikist lähelepantu. Walituse teadaanne tuletah meele, et „jattumad meel läbirääkimise“ Göringi ja Eugenbergi wahel, telldehst wiimane ühendab enda kates Saksa rahwamajanduse ministri ja Preisi rahwamajanduse komisjari kofa. Hjoirjandus ktiw juwab alla, et ministrite nimetist awaldoti mitte lõplikus mormis weel enne lõpliste läbirääkimist rahwast lade liidritega. Ei ole lahust jelles, et juhul, kui need läbirääkimised ei lõpe tagajärjelt, siis terfib ühes küsimus mitte üfi Eugenbergi lahutamist Preisi komisjari kofalt, waid ka Saksa rahwamajanduse ministri kofale tuleks otstida uus iij. Sarnasel wiisil tuleb päwakorda ka küsimus Saksa riigi walituse kofseiju läbiwaatamist.

Eugenbergi jektuford on järjelt halwemas. Temast rahwast natfid hoopis lahri jaada. Ühe jühwad natfid juba ilmet jinna, et rahwastlasi jootuks walitusest kormaldaba.

„S'ndenburg“ lendab.

Sakslastel walmis uus hiiglasennud, mis pidulikult ristiti riigipresideni nimega — „Kindral-feldmarschal von Hindenburg“.

Wanal heal ajal...

Erastordjelt juur „rahwarandamine“ lahutuskojas. 12 paari laid kätte igasjefud wabaduse. Hjolesheft.

Sarnajoid jönumeid loeme tänapäewa ajalehest järjekindlalt. Mõned lehed peatwad jelle ofakonna jaoks koguni erilise „lahutuskoja reporteri“, kes kuima lahutajate-nimekirja mahlastab lahutusjühuste üffitsialiku kirjeldusega.

Kiase Kannjen oma „Postimehe“ toimetuse kofseijus jarnast jehjst ei pidanud. Sel ajal üldijelt inimejed elafid kairuies ja kairuies, lugejid abielurikkumist juureks patuiks ja jelle lahutamisele, mis pandub kofku kirjutus, ei julgenud mõeldagi. Ning kui juhtus, ki mõningane mõtete lahuminel abielurahma mahel woi tuli ette, et abielus nõrgem pool julges alistuda mõõra mõrgutaja kawala kõne mõjule woi mõni muidu mõistlik mees kaotas wiimasegi acuraalusele pealt naabrinaise „ser-appeali“ mõjul, siis jarnaste asjade öiendamiijeks olid wallatõhtud, kus jiiidlastele mõisteteri õiglaine karistus ja aeti afi joonbe abielu lahutamata ning lapfi jagamata. Garilifult oli effimur rahatrahwiga kinnimakketan, mõnikord juhtus ka, et jiiidlane jai mõnikummend „strafat“ jelle kofa peale, mis pärsat istubes walutama hakkas, aga jee kofit oli iifkagi n. ö. abielurahma omawaheline afi ja Kannjenil ei olnudfi midagi kirjutada.

Tänapäewa lugejaid wafi jiiiski hujitawad paar alljärgewat, ühe wallatõhtu 1870. aasta protokolliraamatust wõjajastatud jelleagajet „abieluasja“. Ragu näha, olid natjed juba sel ajal ühekorraga kufufad ja „wasturääkivad“:

„Mart E. naene Ann kaebas kofu

ette, et nemmad tulnud omma mehhega piühapäewal kirjufst ja naene Ann on mõtnud kirjufst kofit jai. Agga Mart E. on omma naesega kirjufst kofe trinnud ja hakkanud omma naest Anne petäma hirmjal wiisil, nende joiade pärrast, mis naene kirjufst kofit mõtnud.

Mart E. tunnistas, et temma on küll omma naesega nende joiade pärrast tapluma hakanud, agga naene halkanud temmale wastu rätina ja siis petänud temma naest, et naene allati wägga paljo kufufat. Ka eddespidi kui naene mitte wasto ei tätti ei peffa ma ennast omma naest mitte.

Kofhus mõistis, et Mart E. peab 50 rop. trahwi maksma, et ta omma naest petänud. Ka jee trahwi jaoab walla laefa.“

Mõni naine oli hoopis jofafas: „Jakob E. kaebab kofu ette, et temma omma naese on ühhe R. külla mehhe jures leidnud magamas. Peale jelle on Jakob E. koddõ läinud, hakkanud koddõ jöma ja mõtnud tambreft piitti pimaka, jelle peale on naene ka koddõ tulnud, mõtnud piitti pima mehhe käft ärra kallanud ümber ja siis wõtnud teiwa tükki ja hakkanud omma meest petäma. Jakob E. tunnistas ka, et temma on jelle lehma omma rahhaga ostnud agga nüüd piitti lehma ärra, siis maksab ka omma maggafi wõlla ärra.“

Jakob E. naene tunnistas, et temma omma mehhele ei olla pima kulanud, waid ta mees on tobi kofort ärra jönuud ja jelle peale on ta temma karmust kinni wõtnud ja kedda käega petänud. Peale jelle ei lubba ta ka lehma kofu ärra müüa, waid et ta iäse maggafi wõlla ärra maksab.

Kofus mõistis jelle peale, et kumb neijt lehma wõttab jee peab ka maggafi wõlla maksma. Agga peffa peale ei mõistnud kofhus mitte suurt mõista, et jee pari rahma mahhel on jiiidunud.“

Agga efs leidunud jellegi ajal naifi, fellele iifski rohi pole paras, et muu-taks wanad wigurid ja jääkski trunfs. Kõige juurem on häda, kui jarnane juhtus noorele mehhele, kes peab minema teenima „kroonu aega“, meie päewil järgneks fellele kindlasti kof lahutusweskile, jett — fuudas ja walwad furja järele, kui joad kofarmust wõlja wõib-olla korra nädalas...

Ragu wanast protokolliraamatust weel näha, wõis wanasti jarnaje naitjega kofujuhitunud mees jädagi kofu „koduana“ hoidma:

„...Et Hans Marti poeg M. iijju wõtmise ajal nr. 2 on wõtnud ja R. wallast kaks nifrutid lähheb, siis on Hans M. illemal nimmetatud kofu meeste ees Jaan Mai poeg E-ga kauba teinud, et kui Hans M. kromu teenistuse peaks astoma siis müüb Jaan R. ennast Hans M. eest, 60 Rbl. (kuuekümmene rubla) eest kromo teenistuse ja jeddä rahha maksab Hans M. Jaan R-le kromotenistuse astutes 20 Rbl. ja pärrast aastast kaksikümmeend rubla tagga järele.“

Selle kaubaka ja rahhaka lühbab Jaan R. rahhu olla ja astub täitia Hans M. eest kromo teenistuse, nenda et Hans M. ommale priis faamiste hwiitungi jaada wõib. Keif kromo ja walla maksud, nenda kui need hingeb peale faawad ärra jätud maksab Hans M. Jaan R. eest. Jaan R. tunnistas et temmal mingisugust perrimist fellest käft ei olla.

Tallitaja X X X
Mõimees X X X
X X X

Warastatud kuulipilduja.

Wana jöamees jutusab järgmise loo:

On palju aega möödnud jellest omawarajest juhtumist, mis iifsti wäärti oleks meelde tuletada ja et paljudel ta jellest aimugi ei ole, lootan, et hui patub.

Ennejuulune aeg 1918. a.

Kõit on Lhemil, ei keegi tea, mis tulemas, enantafes Narwa wallutanud...

Tunginud Wõru peale. Ungematul hulgal pöwrafid kuulijutte... Saksalad ewatuerivad.

2. jalgwäe wõgement (polk) formeerib end Tartus. Ohwifere-jõduleid küllalbasel. Kõigis roodudes 150—170 mehe ümber, arm, milleni wabadusfajas harwa ulatas roodu kofseis.

Alkel junebal õhtul tuleb 5. roodu üfema juurde alshwifjer Annul ja jeketab tawafal ilmet:

— Härra kapten! Kuibad oleks kuulipildujaga?

— Misinguie kuulipildujaga?

— Jaama lähedal afub jatslaste mahitomando ja nende wõörnies kuulipilduja. Saakime eht jelle tuidagi endile...

— No! Waat jee oleks afi, temoes pelgus ei ole wiif jarnast head lahingulõpra. Kas on ta korras?

— Ei tea, ei tunne jeda riistapund, härra kapten!

— Wäheme waatame!

Selbud — lehtud.

Saksalad asteldamad taas, üts tunni mees wäljas. Annul hakkab sellega midagi jeketama ja lähewad mahituumi.

Nüüd waja kiiresti maadata...

Pealiskandjel maatamisel kuulipilduja peistab olewat korras, paar lunditasti ta lähedal. Waja kiirelt toimida.

Tont wõaks, tulewad wälja, neli-miis jatslast ja alshwifjer Annul. Wähemad küll weidi eemale, aga nähtamasti ei mõtlegi laugemale minna! Kuulipilduja taksimijet ei wõi praegu juttugi olla.

— Kuulge Annul, mitu meest jatslast jael ühhe on?

— 7—8 meest.

— Kes teewad? Wihjama... mängiwad, afi näha ka tühje kaitjatipudeleid... Sool! Winge kiiresti lajarmu, ma lähem palgu jaanast läbi ja waatame, mis edasi jaoab.

— Wra polkonnit! Saksalastel on kuulipilduja kufstl jaama lähedal, wäle mees-tond jael juures, kas meie ei tohiks jeda üle wõtta?

— Kuibad üle wõtta?

— Saksalad jiidamad minema, meil tuleb enantlastega lahingu: küda ja iifkagi kuulipildujaga oleks nagu kindlam, pealegi Wene Maxim, wõtame üle. Kas lubate, hra polkonnit?

— Kuibad te jeda illemõimist teete, aga jatslased teile wõta ju anna!

— Kui ei anna heaga, siis wõtame, hra polkonnit.

— Ei! Ei luba! Ei tohi jatslastega jinn külli minna, nad on meile heatahtlitud. Tekitab palju arusaamatust ja pahandust. Saite aru!

— Jult nii, hra polkonnit. Sead õhtut. Tuhhat ja tuhfine. Aga kawalusega? Saab eht ilma tüfata?

— Katterada ju mõits.

— Kofarmus nõu peetud.

— Kuib jatslastel tühje rubeleid afi, wõiks ju neile täied olemele anda ja siis... ilma küllata kuulipildujaga ära tulla.

— Kiire korras on meeskond malmis, warustatud rahaga moormehe ja einduje jaoks. Toiming jooitasti kõiigi notuste ja aruamiste wasta üfina lihtjalt...

— Kõit läts palju paremini kui oleks arwatagi wõibud.

— Tund hiljem, annuüart „Maxim“ jehjab meeskonna ruumis...

— Kofarmu nurgas afub masiimone raudahi... ja jellesse ahju tehti lajarmu ruumies eimene proomilaj...

— Kuulipilduja täiesti töödõimele ja korras.

Jimus trükkist.
GEORG GRAF
Üngesport
Kasiraamat kala- ja vähjapüügi spordi harrastajale üle 70 pildiga Hind Kr. 2.—
Pealadu:
K.Ü. Rahwaülikool'i kauplused Tallinnas,
Harju tan. 48 ja Jaani tän. 6.
Kes raamatu hinna rahas või markides ette saadab, seliale saadetakse raama. äri kulul postiga kätte.

Jerusaalemma palmiojad paawõtte. Mõni päew tagasi wõttis paawst eraambientsil wõstu Püha Sawa Ordu lendureid, kes olid saanud Palesiina. Lendurid tõid pühale isale haruldase tingi: katekismatmend palmioja, mille Jerusaalemma patriarh oli ajetanud pühale hanaale ja mis pidi tähendama katheekismatmend apostolit. Paawst soovis patriarhi kaadilule õnne hästi jooritatud lennu puhul ja õnnitsas neid.

Surmas mäljaspool abielu lühinud lapfi. Tõlkos areeeriti teegi 25-aastane arstiteaduse üliõpilane, kes oli tapnud oma „lastekilmitus“ hulga lapfi. Üliõpilane tunnistas ühes, et ta oli käigutanud lapset lasturüütliga ja matnud nende laibad metsa. Tapetud lapjed olid enamasti lüüdi mäljaspool abielu lühinud. Poliitilist on laenuanud seni wälja 25 lapje laibad. Üliõpilane oli jutanud nad wanemate nõusolekul teatama taju eest.

Onnetu armastus ajas 80-aastase surma. Montenegro's Riiklitsi maafonias wõttis teegi 80-aastane mees omal elu. Wabafurma põhjus oli onnetu armastus. Too mees oli wõtnud 1874. aastal aja mäsjust ühtlase wõstu.

Automaatne kingapoliituur. Ameerika lühed teade uuest leiutusest, mis peab malmistama jaapaatremi-wabikantidele juuri peawala. Molloni tööstuse uurimistöö-tundis Pittsburgis olewat nimelt leiutanud mees kingapoliituri, mis jälitab kingadelt alati ühejugu läbi.

Hiinas keelatud sünnipäewade pühitsemine. Hiina walitus tekitab kofuhoibu igajuguse abinõudega. Meil päemil pandi mäljasta teadus, mis keelab sünnipäewade pühitsemise. Minult 80 eluaastaga omad hiinlane õiguse piduseda oma sünnipäewa puhul. Piduõigust ei tohi teha üle kahe tunni. Seadusele allumad mitte ülli riigiametnikud, waid ka eraisikud. Grand on tehtud waid diplomaatidele.

Murdmarguseid ei taju mawea. New Yorgi ajakirjanik ajas juttu ühe allima efin-dajaga. Wiimane turtis, et wargus ei taju enam. Ta on 30 aastat ajanud oma „ari“, kuid bilans pole jalgugi joodne. 14 aastat jellest ajast tult wetta wargas. Wabal ajal tult päewas umbes 10 dollarit fiske-tulekut. Sealt aga tulid hana tulud wargastatud mawea hoidmise eest, tunnistajate arastmised, kaitse taju, endale ei jäänud kuigi palju üle. Tulemusest on see, et fometatu on linnuprii, tal pole üegi kindlat eluhoitu, poliitilist peab ta peale jätti, mawea-päewade jaoks pole midagi tagatud. Keegi Ameerika riiklitsil liab fika juure, et 100 toimepandud wargusest 39 ei too midagi fiske ja 100 murdmarguseid katsest õnnestunud waid 29; 57 protjenti rööwimisejuttumise ei too mingit taju.

Mojandusriis Ameerikas tabanud lauto. Ameerika ühendriigis olid ja on praegugi veel efskohal oma autode arwu-ga. Kuna enne autode arw Ameerikas alalifelt taswas, on nüüd mojadusriis toonud fiska jätja pöörd: länud aastal oli Ameerikas üldje regifreeritud 24.136.879 jöumantit, j. o. umbes 6 protjenti wähem kui eelmisel 1931. aastal. Eriti on langedud autode fufatamine promiisja.

Põhja meretee. Mofkwa walitus tahab afuda Jäämere põhjalikumalet fufutamisele laubateena. Põhja-Jäämere olude uurimiseks oli foadetud jäänud „Krasfin“. Nüüd on „Krasfin“ oma reisil tagasi jõudnud. Enamaste ajafirjandus leiab, et jelle meretee plaanifindlaks fufutamiseks ei olewat ületamatuid takistusi.

Kurtummade jalgpalli-maawõistlus. Pariisi eeslinnas Juvy's oli hiljuti omapäwane foforijümbumus. Jalgile kurtummade jalgpalli-ühing pidas tolleas-taist maawõistlust prantjuse kurtummade jalgpalli meeskonnaga. Matfch, millele ilmunud rohke arw pealtwaatajaid, palus omapäwast pilti. Kuna wachefotuniku tawaliheb walefignaalid kurtummade juures tagajärjeuiks olefid jäänud, oli mangu-juhit warrustatud wewipunase floutefega. Sellega andis ta mangujaille signaale. Muu diendati kurtummade teele. Jnglajeb wõitfild mangu 3:1.

Sama ebaarilif oli bankett, mis peeti hiljem ühes Pariisi horelli peolaalis. Kogu faalis walitfies fufmawaitus; lastis waid taldrüte fõbbin. Kahetja peotõnolejat lühid oma kõned ette kurtummade teele, mida mõitfild loomultfuit ainnust nab ife. Wäljaspool seisjad nägid ainnult erustatud ja elamalt kätiga wehflawaid int-meit, kelle ülakatamalt fiteeb fäe- ja fuf-fitgutufi faatfid lofofoletu nõsofolewad pea-moogutufeb. Mitpalju kui wõis järeldada ofandjate miimikalt, mõddus bankett fõigti ülewas meefoolu.

Rahmusliku tefferafonna kongress algas Tallinnas „Estonia“ teatri-majas pühapäewal, 29. aprillil aru-annetega riigifogu rühma ja era-fonna efin-dajate tegewufest walitfuses, millest kõnelefid L. Kallus ja A. Anderkopp. Siis järgnes R. Tõnisjoni kõne poliitilifelt filmapilgust, oluford Reff-Euroopas ja meil on murefära-taw. Meil taswab wabadusfõjalaste ja noorfõtjalistide pealetung, riigimõim aga waatab pealt. Walitfies fufutab end fofakommene uurimise ja lofõfide fõhendamisega, riigimõimu on hakatud fufutama iffifute fiftide huiwides ja aetafle mõitfmata mojaduspoliitikat. Kõike feda laaja teha tefferafond enam ei wõinud.

A. Tõlase p p lijab jellele juur-de: tahetafle hoida krooni, aga famal ajal fofatfje kroonil jalad alt.

A. Kõrre w e f j o n (Pärnust) ja A. S u j i (Tallinnast) ütlewad, et walit-fufe mojaduspoliitika olnud tõefti wafumõitmata, kuid loctwad fufurets meaks liidu kaitfet afunifega, need on ju hullemad wanapõlumeestef.

Ka pole tefferafond tõelnud, mis te-ma teitfi teeks fuf praegune walitfies. Tefferafond on ife faasfiliidlane walitfufe tegudes.

R. Tõnisjoni wastab, pole waiat, et fufifitegemise ajaks uue walitfufe loo-mise kawa peab walumis olema. Temal olnud fiftfi jee kawa, 53 riigifoguifitaget olnud walumis uut walitfust fofetama, aga urgifitejad omalt rühmofit ajafid a-ja murja (hüüdes: wälja heitla). Tema pole fahunud krooni fufutada. Noor A. Kõrre w e f j o n täiendab feda mõtet:

Kui sõber pettis sõpra.

Kandjas täht ja 200 fr. läks „uue-
wabama“.

Tallinna 5. jaoskonna rahukohutniku juures oli arutufel Johannef Mafh-freini fiftlafi. Teda fiftidistas petmitfies ta fõber Peter Mefbane.

16. augustil 1931. a. ostis Umjäre wallas elufiem Peter Mefbane Tapa laadal hobufe, mille eest maffis 200 fr. Mefbafel olund fel ajal faunis oftralt mõlgufiffe. Ka need mawaanud ta warrandufit, et fuf fufitit midagi wõitfa, fift fellele fõge areit peale pauna. Talu olund tal naife nimele fufjutatud ja ta fahunud fel korral ka hobufe naife ni-mele fufjutada, kuid naift fuffatate juureft offides ei leidnud ta feda üles. Ka et poliitfiejaofofonna fufgemise aeg liginenud, ufaldanud ta hõda fufmit oma fõpra Mafhfreini, kellega ta juhuf-fifult foffu fahunud. Kirjutatud hobu-je pafti jelle nimele.

Kuid fõber, kes ootamatult toreda raudfak-faku omanifufis faanud, wõttis hobufe ofheliku otia ja wiis ta, nagu tõe-line peremees fufagi, fofu. Ta ei mõel-nudki fõbrate enam hobuit tagasi anda. Seft tal oli feadusfif tõendus, — ho-bufe-pafts, mis teina nimele.

Ei aidanud ahwardufjed ega palumi-jed.

Mefbane jaf aru, et ta fõber teda fiftie medanud ja teatas afjafit poliitfiele, fufi faidu afi fofutufje lüks.

Nüüd fofutis palub fufjufaja talle hobufe tagasi mõifta. Kuid fofutuf ei jaa feda palwet rahuldada, fefi hobune on iffagi Johannef Mafhfreini nimele ja fefpärast wõib Mafhfreini, kui hobufe feadusfif omanif, fellega teha, mis heaks arwab.

Suwejuusad.

Itis tirooli fportlane wal-mistas abinõu, mis wõimal-dab fufjatamist la fufel. Muidugi peawad fufefjuusad weerema ratastel ja nende fufutamine on wõimalif waid fifebal ja fõwal maa-pinnal. Piltfild näeme fufef-fufjatajat harjutamas.

Lõpuks jõuti enam-wähem ühiste seisukoht-tadeni. Rahawääratuse hoidmise küsimust ei hääletatud.

Kroon pole fiftfi mingi ebaajamal, kroon pole ifeeneftit mingi wääratus, fufi teda tasfuf ei ole.

Mõned mawafadifud fahflawad, fah fufis fiftfi polnud tehtud halmal ajal. Meile wafumad tefted, et polnud enam wõimalif kaaja minna — tefferafonna algatufjed maetud fefi järjekindlalt maha.

Lõppeks wõeti wafu refolutfioon, mis tunnistab walitfufefriiit õigustatufis.

Rahmusliku tefferafonna kongressi teife päewa iftang algas efmaspäewal tell 9 fef-fioonide eriffofoletutega. Ühtfofolet algas tell 11 e. l. „Estonia“ fufifjes faalis.

Mojaduspoliitikat kõneles A. Tõlase p p p: Meie mojaduselu on halmem fufi feda arwatatje. Meie wafiflaubandus on fufurefti tagurpibi länud. Wäljameo küfi-mus on meie olemasolu fufimuf. Maailma mabal hindade tafe on faanud meie fofa-tufifufis. Meie ei jaa oma wafiflaubandufi fõpmatufeni wõhendada. Wäljameo foffu-fufiwamifega on foffu fufiwamas ka meie wafiflaha tagawarab. Põlhumajandus on meil fõige fufurem tootja ja ka fõige fufu-rem tarmitaja.

Rahanduspoliitikat refereeris M. Pung: Meil tehafle wale himanguid. Rahandus-polititafis himnatatje üle fufda ja mojadus-elus fufutatje rahanduspoliitikat üle hinda-ma. R. Põtku walitfufel on olund kindel rahanduspoliitika. Kõrwalelufumifit on wä-he olund. Meil on aetud defofatfionififtitku poliitikat

Põgenemine linnadest.

Nähtus, mis haaranud suuremaid tööstusmaid.

Elanifkude fufurumme linnast maa-le on faanud wõimafel ajal ifeloomus-tawaks nähtetis wafifmaadel ja Ges-tafit on neid tunnusmärke, fufigi praegu fõnelbafje weel wafufupibiit. Sarnane nähe ei olene fefamõrt fufi-paatiaft maa wafu wõi lootufest, et maal leidub rohkem teenistufis- ja ära-elamismõimafufi, waid felle põhjufata-jaks on fõifjal walitfufi wõlefufis ja pumbus. Linnade töötud pöördurwad tagasi maale fufufafje juure, famal ajal aga teegi enam maalt linna ei tule, fel fefi ei ole hõdalime wafufus, fufia nih-fuf-nit linnades enam ei leidu tööd. Tagajärjek on aga, et maal tekib tegeuufjeta iffifute ülefif-luf.

Eriti tähelepandaw on farnane nähe Ameerika Ühendriiges, Saffa-maal ja ka Wõflogude Wenes. Nii on wene tööstufalinnadest fufemata hufi himnifje lahfunud, kes nüüd fah mõ-da maad rändawad wõi maale elama afufid. Wõflogude walitfufis fahfufi wafifuf fufemaa pafifide fufiduf-fufi mawfmapanefuga fõitfite arwu üle riigi ifitlafetf ära lootada.

Nagu juba fefidud, on farnane nä-he erififelt tähelepandaw Kapifalif-tifuf Ameerikas. Fufufitawad and-meid felle fõhta on fofatunud amee-rika põlhumajandusfiftide turgude murimife iftitutut. „1932. aastat wõib ajaloofo märkida ajafjarguna, fuf teoofus fufurimaf fiftumifit linnadest maale“ — nii on tähendatud ifti-tufi aruandes. Juba 1930. aastal fiftiduf talundef linnadesje wähem

Poliitiliste ja juritiliste abinõudega tahetafle krooni hoida.

Olen olund jelle wafu ja olen ka praegu. Meie foffimafwad on fõrgemad fufi fufifil mujal maailmas. Tõlfid on liiga fõrged, ka fõige wafiflufumate afjade pealt. Saenu-protfente tuleb alandada. Hindabefomifafar ei wõi mingit tagajärje faawutada, kuna mojaduselu ei lafe end fufidida.

Säbitraafimise ajal wõeti fõma rohkesti. P o h j a (Narwaf) teatab, et

Kui kongress poolab rahawääratuse üm-berhindamist, fuf Narwa ofafond afufub tefferafonnast wälja.

Narwa himmiste arwafes ei tohi krooni fufutama afuda.

M. S u m b e r g (Tartuf) ütlef, et paljas uf fufonifje ei fufda krooni fufi-ta langemife eest. Meil ei prungitf rääki-da ifla waid fufonifit; fõne wõifis olla waid mojadusfufiteemifit. Ei ole ofstafefofahane rääkida fufurel tofofoletul afjufit, milleft meil aimu pole. Mojaduselus tuleb afufda ofufufamamafid fufamme. Nii ebaft meie enam minna ei jaa. Krooni wääratus ongi juba ofafifelt langedud.

Prof. A. P i i p: Meie peame häfti ühte hoidma. Meie peame olema patrioofid.

Kui me midagi paremaks peame, fuf tuleb meil fef afjas la julgelt wälja afufda.

Wõite fufidlad olla, et erafonna juhif tun-nuwad kofemate ringibe mureft. Meil peab olema optimifismi ja patriofifismi.

Wõeti wafu teewe rida refolutfioone, milleft kaks tähfamat toome fufkohal:

„Rahmusliku tefferafonna kongress tun-nistab tarmitufis, et meie rahmufe ja riigi fufufkohalt tuleb mojadusfiftfude fifti-mufte fõwal fufurimat rõhtu panna fuf-tuurfõitilifefele fufimufefele. Eriti tulefs rõhtutada: noorfõo fufwamafitf rahmus-fufis waimus; fufifu ja ufufu, fufi rahmu-fje, riigi ja ühfifonna fõfiftiate afufte fahd-jate fufurt mõju ja wafumafit fellele fufidufatada fufifufle feadus-
lit fufiffe ja fofufis.

Meie mojaduspoliitilife juuna ja teede wafimifel tuleb ififoones fiftmas pidada meie rahwamajandufe tootimifõime afal-hoidmifit. Senife mojaduspoliitika juuna fuffamifit on karta meie mojaduselu fah-gufajamifit ja unmitufefjoofimifit. Rah-musliku tefferafonna feftkomiteel ja riigi-fogu rühmal tuleb negafift afufda fufamme üldife mojadusfiftu ja rahandusfiftu foffu-warifemife ärahoidmifefes.

Krooni fufufit tuleb hoida mojadusfift-fude abinõudega, milliste iffifafafalit läbi-arutamine ja nende fõhta ofufufte tegemi-ne jättä feftkomitee ja riigifogu rühma hooletaks.

Kongressile ofitati õige palju refolutfioo-ne, muufefas ka refolutfioon, millega kongress peab tarmitulufis rahawääratufe hoidmife praegufel tafemel,

fufid kongressi juhatus ei fahfud neid üld-je hääletufele. R. Tõnisjoni tofofoletu ju-hatajana tegi teatamaks, et on fõige ofstafefofahem neid refolutfioonid anda feftkomitee kätte ifufomatfionifis.

Sõppinofas fufufis J. Tõnisjoni fõitf üles end tundma ühfife erafonnana — rahmus-fiftu tefferafonnana. Wõfs aeg unufatada mõifted, nagu fõderafondafes jne.

Kongress lõpetas tell 4 p. l. ühfife lau-luga: „Eestimaa mu ifamaa...“

Riigimõijad hädas forellidega.

Kallifit faka ei fõdda fefhwal ajal.

Riigimõijade Wana-Mafkafas afum forellifafawatus on fahfunud aastafit-aastafje rafhemoafje fefuforba, kuna neid fahfide faku meil ei taheta jufugi ofta. Wana-Mafkafas mufia fufufifitfuf-des fiftfides, on praegu kümneid fufan-deid forelle, felleft parafas müügifufu-rujes on umbes 5000. Forelle peab Af-fifbes järjekindlalt fõdtama, millefs ofstafatfje foffu fufurud hobufe ja looma-fifta, fefbetatfje, fahmatatfje fefi pef-neff ja fefatatfje fahfuga. Kõif jee fefb forelli fahfufis. Fiftaf fellele weel jefat-wadifjed fofteerimifjed, mis tñanawu wafit fiftjuti fõwefid. Fefi fufufi tult fahfa fiftid fahfufas ja fufuremad fahad erandfada maffifemafef, fufna forell rööwafafana endafit waffifemafid omafuf-gufefid fahfuf fõdama.

Forellide peamiftefs offtatetfa on praegu waffifafatfõnnad ja iffifitid fõrt-fõwafad. Meil fufufudel fahdetatfje fufp-teele rufufil „fufure fufimiga“, nii et tarwitaja faka umbes 15 tunni foffufil faaks fahf. Wafafafel fufufil ta häfti ei maffie.

Forelli fuffit tahab riigimõijade waffifufis 25 fenti. Kõlofje mofuf umbes 7—8 faka.

Wenes suurend parafid.

M o f k w a, 1. mail. Täna ennelõunal peeti fufi fufafel platfil fufur paraad, mil-left wõifid ofa fõit punamafie iffufufed ja Mofkwa tehafite fõfififed. Parafid wõitf wafu fõfufomifafar Worofhilow, kes pidas ta päewafahafje kõne. Worofhilowi kõne färele algas parafamafis, mis teftis üle poof-teife tunni. Parafidit wõifid ofa ka moto-fifeeritud jalgmafie iffufufed ja fahfifid ning foomusautod. Keed pidid efin-dama wene fõfufafafinate tööstufit.

Leningradis peeti paraad Üritfif platfil. Parafid rufufitafuga eefofas fufumufid „punaifed fufifilowafef“, fahfbes mufmefu-gufefid tööstufes wafmifafatamafie mafinate mufefefid. Wene afafirjandus märeif 1. mai pidufufte puhul, et 1. mai polnud mufre üfif punamafie lahingufõime demofif-ratfioon, waid näide felleft, fufi fufufele on jõudnud wene tööstufis wiimaste aastate fõofufil.

„Täine rindel muutuf feta“ Sakfas täiefti kee-latud.

Saffamafil fefatati fõfufil fiftmi „Täine rindel muutufeta“ fufafamine. Fiftm on teatamafit wändatud Remarque'i fama-nimefife romaani järele. Weeldu põhjenda-wad fahfufefed fellega, et fiftmis fufufelba-wad jändufufed olewat fufi fideoflogia fufufkohalt wafadufama ebaifigeb.

Minult 50 senti

annate wälja, fufid faate felle eeft terwe fufi peale parima maa-rahwa ajalehe „M a a f a l e“. Tellige 1. mail.

Segadused saksa majanduselus suurenewad.

Esijoones warijewad juutide ärid. „Waikne boikot“ kestab edasi.

Keeegi saksa päritoluga ameeriklane, kes meetnud mõne nädala Saksamaal ja nüüd asunud tagasi teele Ameerikasse, on Pariisi lehe „Petit Parisien“ laastööliste jutustanud üht-teist juutide seisulorast praegusel Saksamaal.

„Waikne boikot“.

Ametslikult on juutide boikot lõpetatud, kuid mitteametlikult kestab ta edasi „waikse boikoti“ (Stiller Boykott) nime all. Juudi kauplustel ei ole enam pealkirju, kuid sellest polegi wadadust: juudi kauplused on selletagi tuntud. Kõnelemata rahwusloftistidest, ta linna ning ühiskondlike asutiste ametnikud ei julge osta midagi juudi kauplustest. Kaebuse korral wõllandatakse juudid ametist päewapealt.

Paljud juudi firmad on juba pankrotti jäänud. Mõned on läinud üle teistesse latesse, mõned lähewad loige lähemal ajal. Juudi firmade aktsiaid ei noteerita börsil. Juriidiliselt tähendab see seda, et nad

61ge pilt maailma asjadele

on nüüd ajal tarwilist igale maamehele. Seda saab pole aga nii lihtne.

Paljud mehed ja lehed seewad endid maarahwa eesilõikajateks, aga walguistawad asju nii, nagu waja erafonna seijutahalt.

„Maa Hääl“

on siin ainuke ujaldataw teekuit, teelele ei pane lõnu juhu ühti „omamees“.

„Maa Hääl“ meenub on puh-tad erakondade musta pesu pejemise, jeda rohkem on tal ruumi anda uudiseid, nõuandeid, selgitawaid kirjuti ja mõnufat lugemist.

„Maa Hääl“ jilalab kail, mis lu-geja waja.

Wähemalt 3 kuu peale tellijad saawad 25 jendiga luus eesit jilutama nädalaja-lijra „Perikonnalehe“.

„Maa Hääl“ maksab postiga saates 3 kuu peale 1 kr. 50 j., 1 kuu peale 50 jenti.

Peafontor Tallinnas Pilt t. 54.

Kolmapäewal, 3. mail.

Tallinn. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 wälismaisi päewaundideid. 18.15 heliplaate. 18.35 põllumajanduslike teatide. 18.45 lodeumajisi päewaundideid. 19.00 ülesanne Tartust. 19.30 rll. M-er Dinast. Rehimuiseid tänapäewa Kreefati. 20.00 ülesanne Tartust. 20.05 kontsert-aktiis Poola maboriig. mabanduspäema pñul. Orfektir-kontsert. Witaliisoolofoib — Hugo Edyh. Soololaule — Stanislawo Nig-sinista. Soololaule — Martin Taras.

Tartu. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 ülesanne Tallinnast. 19.00 loome teele tund (M. Janno). 19.30 ülesanne Tallinnast. 20.00 ilmataede ja ajanaitaja-diendus. 20.05 ülesanne Tallinnast.

Seltingi (368), Lahti (1796). 12.05 heli-plaate. 18.00 lastetund.

Stohtolm (436), Motala (1348). 18.05 mängumehed ettel. 18.45 konts. 22.15 lam-mermuusikat. 23.00 tantsumuusikat.

Nila (524) 18.30 Burcini ooper „Waba-me Butterfly“. 17.00 tantsumuusikat. 19.00 kalmami operetimuusikat. 20.05 Poola muusikat. 21.20 balleti-muusikat. 22.30 järg operetile.

Kõnigswusterhausen (1635) 15.00 heli-plaate. 16.00 lastetund. 17.30 konts. 19.05 konts. 21.00 õhtumuusikat. 22.10 kuulde-mäng. 24.00 tantsumuusikat.

Kolmapäewal, 4. mail.

Tallinn. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 wälismaisi päewaundideid. 18.15 heliplaate. 18.45 lodeumajisi päewaundideid. 19.00 ülesanne Tartust. 19.30 Soome ringhäälingu korraldajad Euroopa kont-jerdi ülesanne Seltingist. 21.00 ülesanne Tartust. 21.35 wana tantsumuusikat heli-plaateid.

Tartu. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 ülesanne Tallinnast. 19.00 inglise teele tund edastijadunulle (mag. Eilwet). 19.30 ülesanne Tallinnast. 21.00 ilmataede ja ajanaitaja-diendus. 21.05 Kuugist Dinast. Ilus ja waimuelu Gestiis 18. ja-jandil. 21.35 ülesanne Tallinnast.

Seltingi (368), Lahti (1796). 18.00 meri-waert. konts. 19.40 tšellosoolofoib. 20.00 Lahtiist duette. 20.20 Seltingist laulufoolo-fid. 21.30 tšellofoib — Euroopa-konts.

Stohtolm (436) Motala (1348). 18.30 lastetund. 18.45 heliplaate. 20.30 konts. 21.30 ülesanne Seltingist. 23.00 teelipilfoir. ettel.

Kõnigswusterhausen (1635). 15.00 heli-plaate. 17.30 konts. 18.30 lodeumajisi, terget lammermuusikat. 21.00 ja 22.10 tantsumuusikat. 24.00 õhtumuusikat ja tantsumu.

Weningrad (900). 14.00 ület. filhamoo-niast. 17.30 rahmuast. konts. 19.30 heli-plaate wõi helifilmimuusikat. 21.00 jüm. konts.

Reedel, 5. mail.

Tallinn. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 wälismaisi päewaundideid. 18.15 lastetund. 18.45 lodeumajisi päewaundideid.

Salapärane jahklaew Inglise kanalis.

Esimesel lewadpühäl märkas inglise au-rit „Barmoor“ Lomanchi kanalis ele-gantset jahklaewa, mida lained kühitult pühufid. „Barmoor“ jõitis jahklaewale lähemale ja allutajega märkas ta mees-lond, et jahklaewa pardal ei leidunud ühtki elawat hinge. See näis jeda kum-malijem, et muidu wäikehel neljateist meetri pikkusel laewalehel kait oli par-timas korras.

Wool juurem oli aga madruste imes-lus, kui nad mahajäetud jahklaewa sile-muie läbi waasid. Kapteni lajutis leiti laetud laud walitud toitudega ja peenete jootidega. Kuid ei laewa komanderist ega ta meeslounajist polnud hoolikale otjimisele waatamata jälgegi leida. Ka laewa pabe-rid olid kadunud.

„Barmoor“ wõttis jahi, mille läikwal kerel ilmele kirjaga seilis prantluse nimi „Merle“, pühititi ja tõi ta Dnye'i jada-masje. Seal loodeti peatelt leida jaladu-je lahenduse.

Kes tunneb „Merle“?

„Barmoor“ kapteni ja ohwitseride il-latus lasuwas meelgi, kui nad tegid kind-lats, et „Merle“ nimi ei leidunud üheski laewade nimeskitas. Telegraafilise järele-tõimuse peale Pariisi laurimall laewa-fidubüroost „Veritas-elt“ Pariisist, laadi jamaajugune eitam wastus. Ei leitud jahi-

jeid. 19.00 ülesanne Tartust. 19.30 dir. D. Roos: Kasse lühimusele õiged wastu-jeid. 20.00 ülesanne Tartust. 20.05 konts-jeit. Juh. md. Art. Krall. Wähepeal — Zaga Atrogius (sopran, Seltingist) ja Ar-tur Saar (soolo).

Tartu. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18.00 ülesanne Tallinnast. 19.00 prof. J. Kluots: Kiigilogu — Kiigilogu ja Wa-badusjälalasse pühieaduse muumise ta-wade järgi. 19.30 ülesanne Tallinnast. 20.00 ilmataede ja ajanaitaja-diendus. 20.05 ülesanne Tallinnast.

Seltingi (368), Lahti (1796). 18.20 wiu-siloon. 19.15 Seltingist laulufoolofoib. 20.00 Seltingist ort. konts. 20.05 Lahtiist koortant. 21.20 Seltingist helipl. konts.

Stohtolm (436), Motala (1348). 18.05 lastetund. 18.25 lodeumajisi muumise. 19.15 heliplaate. 20.30 taami konts. 22.15 tšellosoolofoib. 23.00 A de Musjet „Ver-tina“.

Kõnigswusterhausen (1635). 15.00 heli-plaate Vertiniist. 17.30 konts. 19.05 konts. 21.00 konts. kuuldemäng. 24.00 jonalist, konts.

Weningrad (900). 17.00 kirjandusil-mu-mifilame õhtu. 19.30 heliplaate wõi helifil-mimuusikat. 20.00 ület. ooperist wõi filhar-mooniast.

laewa omanikku, ega saadud teada ka kapi-tani ning meeslouna laetusest.

Seni on kait nurimused jäänud koga-järjeto. Wiline jaladus peitus kontliku laewa taga? Kes on ta jaand, kuhu labu-rid linimejed, kellega laew jõitis merele? Wõimalik, et lähemal ajal leitahe mõis-tatuje lahendus, kuid on jannuti wõima-lit, et kurbmängu eest, mis wõib olla lei-dis ajel „Merle“ pardal, ioligi pole wõi-malik terghada jaladusteloori.

Wanad merejõitjad mäletawad weel üht samajugust lugu 1876. aastast. Tol korral leiti Hjooride läheduses Alandi rannas prantluse laew „Marie Celeste“. Ka tol korral ei leitud laewalt jälgegi meeslouna-ja. Muida aga oli laewal kait suurimas korras ja iligi kaad seid meel auru all. „Marie Celeste“ jaladus on tänaeni jäänud lahendamatuks.

Saared nõuawad usku!

Pärast lahkepääwast loostumist Tallin-nas läis pühapäewa õhtul laiali meie noor-joowelamur — HGM-i õimduislogu.

Nagu selgub loomudetest, mis tehtud mõõdunud aasta regeuueist, on igal pool margata edu. Igal olafonnal, weid on üda-je üle 200, on mitu keltiooni igatuguste barrastruse jooks, ja tõeatajad jaltud igale poole. Kerralbati ringhäälingu olafondades, Selgus, et pole ühtegi ala, millel ei tabeta kaala teha. Saariel õimwase olafondade liimete hulgas on loquini meid, kes tahafid näha HGM-i olafondade juures erisil uju-fiti ringe. Kõmbal maal jarnaletid loome pole eni meel ilmunud. Ühtiekt aga on margata eril maal elawat humi iga-juguste haridusliltide algatusel wastu. Ka on katendud meeluma HGM-laste ri-dadesse rohkem noori, kes parema haridus-litu ettevalmistajega. Nii keltiooli lõpata-mde praetum on lubistiti tõusnud.

Tunduwats talisunjeis on aga enamujel olafondadeit rumude lühimus, kuna wane-mad seidid hea meel ei nõe enda förmal aktiwojeid noori.

Teleslomas lauripeas on ka noorjoowas-ter oma laawatusti. Tahetate jaanipäewal miia läbi juurem noorjoowaste koondemine pealinna ja siin poma toime omawaltuuri pidustuseid ning wäljafidid ühtie juure joanitulega Reislaarel.

Unde keltiuhatulekse woltiti noorjoowafed Inland, Roberg, Meifow, Jäger, Martin-jon, Potter, Siimast, Alno ja Shiraf.

„Maa Hääl“

ilmub 3 torba nädalas.

K u u l u s t e h i n n a d: wiimafel Hül-jel 7 jenti, esimefel Hüljel 10 jenti ja teistis 12 jenti mm. meeru lautjes.

Kuulutuü mõratat wastu Pilt tän. 54 (wastu Olemisest kirikut), telefon 449-87.

Edastituf „Waba Maa“ kirjastus ja trükk Wastutaw toimetaja Tõnis Toomp.

„Mii? Ka kes ta jaatis?“

„Keeegi wõdõrastemajoomanif,“ wastas Unimüts julgesti. „See hea mees tahtis olla mulle heatahtlik, aga ma usun wae-walt, et te peate ta joowitust tähtjaks.“

„On jee Stebelt Alcadetis?“

Unimüts mõttes hefte, jesi ta ei taht-nud tulla Stebele asjata jefeldinji, kui kis-lus teda asjasse, aga et tol rutuga ei tul-nud meele teist parajat nime, siis ütles tühju:

„Tõepoolest oli jee Stebelt! Kas siis tema lõna teie ees ei maffa?“

„Stebe tunneb mind paremini, kui te wõit armategi,“ wastas Formenter wäga otjastawalt, „ma mõneit kiilist jissi hinda ta arwamisi. Mii siis ta tahtis teid mulle joowitada?“

„Jah.“

„Kui lona tunnete teda juba?“

„Miuult ilhe piewa.“

„Ta elas aga jeda kaaja, kui te talt-jutafite Enderby, ja jellistrel juhtudel õpib inimene wile minutiga rohkem kui muidu harilikult terwie aastaga. Mii siis ei oleks Stebe joowitust olnud teile jii-gugi kahjulik, ja ma ei mõista, miks te ei tahtnud jeda kirjja mulle edasi anda?“

„Ma lugesin teda ja ta näis olemat mulle kiig ülespuhutub ja rumal.“

„Mh nii! Aga mis te's jellelagagi wõit-fite, kui rebifire ta tiifidest?“

„Et te wõitfite ilma wälise mõjutami-jeta ise minu üle otjastada.“

„Mii siis järelikult te tahate jädä-minu juure?“

„Seda ma mõtlejin küll.“

„Ja mispärast?“

Unimüts koeles, ja kuna talle muud paremat ei meelstunub, siis ütles:

„Et ma pean siinset elu wäga muga-maks ja meeldiwats — ja jöögi järgi ot-justades, mis mulle praegu ette kanti, näib ta jeda tõepoolest olemat.“

„Mugaw ta juft küll ei ole... Peale-gi: Unimüts ei ole ometi teie õige nimi?“

„Ei, ainult pilfenimi.“

„Ja kes teile selle andis?“

Selgimehed tänawat.“

„Mii siis te olete „margitud?““

„Jagatahes.“

„Kui taugelt te tulite?“

„Montrealist Hawainasse ja San Franciscoft New Yorki. Ja siis Mehhi-loft jii.“

„Õitfite jänejena?“

„Jah, jesi jalgfi matkamine ei olnud mulle nahtamööda ja jöögimoona ka-a-jaskandimise ei olnud mul üldje jöudu.“

„Kas te jeda lodeumje tunnustust pea-te endale heaks joowitust?“

„Ei, muidugi mitte, aga ma ei taha teile anda wale ettekututust oma wõime-teft. Põrutawaid ratututami ja pikki maršje ma nimelt ei kannata.“

„Aga milleks te siis mõtlefte mind wõiwat teid kasutada?“

„Mii umbes majawalitjejaks, kes ka mawab jelle järgi, et midagi ei juhtu, kui te kait olete wäljas.“

„Miz siin wõitfite juhtuda?“

„Siia wõitf ju tungida igafugufid waenlasti.“

„Kuidas nad peafid jii pääfema?“

„Aga nüüd wabandage üks filmapilt.“

Ta largas äkki toolist ja ruttas jije-due. Matufefe aja pärast ta ilmus unesti pikfilmaga, mille otja juhtis üles kõrge-te mäetippude poole, ulatas siis pikfil-ma edasi Unimütsile ja palus teda ja-muti waadelda.

Mul wirwendas kait Unimütsi filmade ees, siis aga, kui ta oli pikfilma seadnud õigele kohale, ta nägi kolme suitfufam-maift, mis kerkifid üksteise kõrwal ühel mäetipul.

„Kas need on märgutuled?“ küjis Unimüts.

„Ja muidugi — mu walmurid teata-wad mulle jell wiijil, et keegi tahab mu maa-alale läheneda. Praegufel heffel aga ei ole siin tegu waenlastega. Tõffie-mail juhtudel antafje meile heliograafi wõi tulefiguualidega täpjemalt teateid waenlaste arwu ja juuna üle, kust nad tulewad, nii et meid kellelgi ei lähe kor-da ootamata tabada.“

kui lagi matnud ta oma alla ühes hobu-jega, jesi praegu pidas ta siin kait wõi-malikult.

Aga midagi ijeäralikku ei juhtunud. Nima igafugue äpardufeta jöndis ta wäi-tefe due juure, mida piiras jamuti kõrge müür, milles nähti olemat kaks uft. Wä-rawawoht platfuias kaks forda kifi, mis-peale mõlemast ukseft korraga ilmus tee-ner, kelleft teine wõttis hobufe kaeformale, kuna teine palus end kiilalife jaatjaks. Unimüts jefetas, ta tahtwat enne ween-duda, kas ta hobust hästi koheldakse ja kaks loomaga kaaja kitjast kaitu mööda allapoole, olugui et talle jeda meeltdi ei tahetud lubada. Hobune kometas mitu forda poolpimebas käigus, mida mõlema-le poole jefinale kinnitatud laternad nör-galt walguftafid. See tunnel oli raiutud kalfjudest, nagu Unimüts järeldas rohke-teft kangi ja pöitlite jälgedest seintes. See lõpmatu waewaritas tõi pidi olema teh-tud wanal ajal, kus orjad olid sunnitud töötama tajuta.

Wimats jumbus kait reasje rummitais-je, kimsje raiutud tallidesse, mis olid walged ja õhuriffad. Ülesje waadates nä-gi Unimüts nii wafemol kui paremal pool kõrgeid kalfjufid, mis paremat kätt lõppe-fid juure maja müüriga. Tallikalfjudeft mööda jammudes ta nägi juure hulga küh-je latreid, olugui et mägedes pidi olema wõhemasti kasklummend sirgejalget pu-haftwerd rajut, jamuti rohkesti coaleid ja ponifid.

Unimütsi mura wiidi ühte latriste ja pandi talle ette juur jületäis häid heinu ja kiina täis parimaid kaeru. Tallipois-wõhemasti kasklummend sirgejalget pu-hastas ta korropäcufelt, nii et Unimüts jät jellega wäga rahule. Üldje tegi talli-teenijaskond oma töö siin niifama waifi-des kui teifedti — ei wahetatud ühtki üle-liigiet lõna.

Ruum üfikute tallihooneke mahel pür-dus üheft poolt kõrgete kalfjudega, teifelt poolt aga madala müüriga, mille üle Uni-müts kummardus, et näha, kust kiti wesi, mis kaimetas keltioowi fuurte woogudena

„Eutmasjil“ — Max Brand.